

VIVANTA VOLKOVA,
«LATVIJAS AVĪZE» SPECIĀLI «LB»
AUTORES FOTO

Kā dzelzceļa stacijas ēka pārtapa par baznīcu

Latvijas brīvvalsts 20. gadsimta 20. gadu sākumā pie robežas ar Lietuvu 21 km uz dienvidiem no Daugavpils nolēma izveidot un attīstīt stratēģiski svarīgu dzelzceļa mezglu. Robežstacija atradās pie Daugavpils–Viļņas dzelzceļa līnijas, un Lietuvas pusē jau bija populāra Turmantas dzelzceļa stacija (stacija un ciems attīstījās kopš 18. gs., pateicoties izbūvētajam Pēterburgas–Varšavas dzelzceļam, tiesa, Turmanta no 1920. līdz 1939. gadam piederēja Polijai, līdz tika atdota Lietuvai). Tā Zemgales ezera dienvidaustrumu krastā 5,5 km no pagasta centra Dmenes attīstījās Zemgales ciems, un tā iedzīvotāji lepojās ar visā valstī pazīstamo un svarīgo dzelzceļa staciju, kuras priekšā saulē vizēja 17 sliežu ceļi. Zemgales stacijā rosījās muitnieki, stacijas bufetē pusdienoja gan iebraucēji, gan vietēji, te tālākai sūtīšanai tika šķirotā Latvijas eksporta prece,

zemnieki veda uz staciju nodot cukurbietes un pasūtīt vajadzīgās preces no Rīgas. Zemgalē deva vīzas uz Eiropas valstīm, iebrauca viesi no tālām zemēm (pat japāņi un ķīnieši) un darba meklētāji no Polijas un Lietuvas. Viss liecināja par ekonomisko izaugsmi un radīja teicamu iespaidu par labklājīgo Latvijas valsti.

Zemgales stacija piesaistīja uzmanību ar savu oriģinālo arhitektūru – jaunā ēka ar kupolu, virs kura plivoja Latvijas valsts karogs, bija uzcelta 1928. gadā pēc arhitekta Jāņa Neijas projekta. Saglabātās skices liecina, ka arhitekts, vadoties pēc valsts ierēdņu norādēm, staciju bija iecerējis ļoti iespaidīgu un plašu, pakāpeniski piebūvējot vēl papildu noliktavu un dienesta telpas. Diemžēl Otrā pasaules kara laikā 1944. gadā daļa Zemgales stacijas ēkas tika sabombardēta un tad nojaukta, bet padomju gados arī kļuva skaidrs, ka agrākie grandiozie

mērķi vairs nav aktuāli. Tā daļa stacijas ēkas, kas bija vēl saglabājusies, sliežu malā stāvēja nevienam nevajadzīga, caurumotu jumtu, satecējušām un sapelējušām sienām, tukšām logu un durvju ailām. Bet neparastā celtnē, kuru joprojām vainagoja kupols, piesaistīja vietējā katoļu prāvesta Eugēnija Klavčāna un Grīvas draudzes priesteru Arnolda Oļehno uzmanību. Abi sprieduši, ka vajadzētu tikai ielikt durvis un logus, veikt remontu un virs kupola uzlikt krustu. Tad draudzei, kurai koka dievnams bija nodedzis, būtu baznīca, kur lūgties (ēkas arhitektūra savā ziņā patiešām atgādina sakrālu celtni). Tā radās ideja un tad arī iespēja atpirkt no VAS «Latvijas Dzelzceļš» ēku, kura šim uzņēmumam vairs nebija vajadzīga.

Pamestā dzelzceļa stacijas ēka visbeidzot pārtapa par Zemgales ciema katoļu baznīcu. Ar draudzes un tās jaunā, uzņēmīgā priesteru Vjačeslava Rošlaka pūlēm trīs gadu laikā